



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

69. An si Episcopus consecrator prius adhiberet unctionem Chrismaticam,
& postea traditionem libri, consecratio Episcopalis esset valida, vel saltem
illicita? Idem est de inversione in aliis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

fuerunt Papæ, & Papa mandat iuxta has decretales providendum esse in iudicio, & extra; & maximè hodie, quando in nouis Decretalibus Gregorij XIII. est posita, sic tenent Panormitanus dicto cap. *Suffraganeis, num. 1.* & ibi Innocentius & Gloss. ibi, *versic. Pallium*, & ibi communis teste Panormitano. Idem Gloss. *1. de translat. Prælat. & cap. quoniam, dist. 100.* Turrecrem. *cap. Episcopo, num. 6. dist. 100.* Et post omnes Sanchez in *Opuscul. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 16. num. 13. & 14.*

4. Sed non deferam hinc adnotare, ex Neotericis præter Sanchez hanc sententiam docere Boët. *tom. 2. cap. 29. q. 7.* & nouissimè Patrem Andream Gerund. *tom. 2. lib. 7. disp. 8. cap. vnic. num. 2.* vbi latè probat posse Archiepiscopum nondum suscepto pallio, ea quæ sunt Ordinis alij committere Præfati, quod etiam concedit Episcopo electo, & confirmato, & acriter inuehitur aduersus contrarium opinantes. Primò, quia Præfati electus, & confirmatus, non autem consecratus alteri consecrato Præfati munera committens Ordinis propriam tantùm exercet Iurisdictionem, proprios nempe subditos alteri Episcopo quoad illa munera submitendo, circa quos alter Antistes sua potestate in consecratione habita, vtatur, & prænotat Abbas *cit. num. 3.*

5. Confirmatur, quia Sede vacante Capitulum committere potest alteri Episcopo, vt Clericum propriè Ecclesiæ, vel Diocesis factis initiandum Ordinis consecret; *ex cap. cum nullus, de tempore Ordinandorum in 6.* seruata tamen forma præscripta à Tridentino *sess. 8. cap. 10. de reformat.* cum omnibus exploratum sit Capitulo facultatem non esse illum eundem Clericum ordinandi, quippe quod Episcopo defuncto in his quæ sunt Iurisdictionis tantùm succedit *ex cap. cum olim, de maior. & obedient. Sic pariter potest Capitulum Sede vacante, alium inuitare Præfatum ad exercenda Pontificalia per cap. Pontifices 74. quest. 1.* & ex allato textu deducit Compottellanus, posse Metropolitana Sede vacante, eius Capitulum demandare consecrationem suffraganeo, cum hic fit actus solius Iurisdictionis. Et hæc Gerunda.

6. Dicendum est igitur cum Abbate *in cap. Suffraganeis, de elect. numero 6. in cap. cum ex illo, de translat. Episcop. numero 10.* Possit ea committere; unde quamvis non possit Clericos suos ad sacros Ordines promouere, potest tamen alteri Episcopo committere, vt eis sacros Ordines conferat. Similiter tamen Archiepiscopus nondum consecratus suum suffraganeum Episcopum consecrare non potest: potest tamen alijs Episcopis facultatem concedere; vt cum consecrent, vt colligitur *ex cap. Suffraganeis, de elect.* Pari ratione nequit Christus consecrare, pueros baptizare, absolutos confirmare; templa, vasa, & Altaria consecrare; & tamen potest Episcopo consecrato facultatem dare, vt hæc in sua Diocesi faciat; nam ipse non dat alijs Episcopis cum hæc committit potestatem Ordinis; quam reuera non habet, sed solum tribuit facultatem, vt alij Episcopi in ijs qui sunt ipsius potestati subiecti ea quæ sunt Ordinis, exequantur; ac ideo solum alijs Episcopis Clericis, vel Laicos, vel Ecclesiasticas subicit.

7. Nec obstat *cap. pro suo de regul. iur. in 6.* Quod nostro nomine non licet, nec alieno licebit, & qui per alium facit, per se ipsum facere videtur *in cap. qui per alium, de regul. iur. in 6. & cap. mulieres, de sentent. excommunicat.* Respondeo hæc in prædicti locum non habere: quia cum Episcopus electus, & confirmatus, qui nondum est consecratus, committit Episcopo consecrato, vt sua ditio-

Tom. I V.

nis hominibus ordines conferat, nequaquam illi dat potestatem Ordinis, ac proinde alius Episcopus ad Ordines non promouet Clericos potestate Ordinis accepta ab Episcopo, qui consecratus non est, sed ea quam ipse per suam consecrationem adeptus est, solum igitur habet liberam facultatem consecrandi Clericos alienos, quos antea sacrate iure non poterat. Nam pari ratione Collegium Canonicorum suo viduatum Antistite, potest alteri Episcopo committere, vt Clericos consecret, *cap. cum nullus, de tempor. ordinand. in 6.* & tamen certis iuris est, non posse Collegium Clericos ordinare, solum enim gerit vices Episcopi in quibusdam, quæ sunt Iurisdictionis. Gloss. & Doctores, *in cap. cum olim, de maior. & obedient. & in cap. 1. eodem titulo in 6.* potest idem Collegium Sede Episcopali vacua, alieno Episcopo facultatem dare, qua in Diocesi munera quædam Pontificia obeat, *cap. Pontifices 8. quest. 1.*

8. Notandum est verò hic obiter, quod non potest Archiepiscopus, vel Patriarcha ante pallij receptionem portare ante se Crucem, quia est insignie dignitatis Archiepiscopalis, vel Patriarchalis, quam non plenè habet, nec nomen, vt mox dicemus. Sic Pontificale Romanum supra Turrecremat. *cap. Episcopus, dist. 100. numero 7.* Nec potest se nominare Archiepiscopum, vel Patriarcham; nec habet plenitudinem Pontificalis officij, *cap. nisi, de auctoritat. & vsu Pallij,* & in Concilio Lateranense sub Innocentio III. *capite 5.* Unde non potest exercere Pontificalia, & ordinare Clericos, consecrare Christus, Episcopos consecrare, dedicare Basilicas, conuocare ad Concilium, vt expressè habetur *cap. quod sicut, de elect. & in Pontificali supra.*

9. Nota quod, vt refert Innocentius *cap. sicut, de elect. numero 13.* aliqui dicunt, quod potest sine pallio in aliena Diocesi de licentia Episcopi illius Diocesis Ordines conferre: sed oppositum tenet ibi Innocentius, & meritò, quia textus generaliter loquuntur. Et tandem ponam hinc pulchrum dubium resolutum à Sanchez *ubi supra, num. 15.* vbi sic ait: Concilium Tridentinum *sessio 23. capite 1. de reformat.* præcipit Episcopis, ne à sua Diocesi absint ultra tres menses, sine causa iusta, &c. Quidam est confirmatus, & consecratus Archiepiscopus perit à Papa pallium, quando incipiunt hi tres menses absentie quam potest facere? Credo quod à die receptionis pallij, quando non est in mora petendi instanter ipsum. Probat, quia (vt dixi dub. præced.) tres menses, intra quos Episcopus tenetur consecrari, procedunt à die confirmationis, quia antea non poterat consecrari. Ergo eadem ratione hi tres menses debent incipere à die receptionis pallij, quia ante receptionem pallij commodè nequit ad Ecclesiam suam venire: tum quia non potest antea Archiepiscopus nuncupari, nec gestare ante se Crucem, nec ordinare, nec confirmare, quod est magna sui officij pars: tum quia ignorat quem Prælatum Summus Pontifex destinabit, qui det illi pallium, & non sine magnis expensis, & laboribus tot itinera fierent. Ita Sanchez.

RESOL. LXIX.

An si Episcopus Consecrator prius adhiberet vntionem
Christianicam, & postea iraditionem libri, Consecra-
tio Episcopalis esset valida, vel saltem illicita?
Idem est de inuersione in alijs Ordinibus sacris.

H h 3 Et

Et an saltem in tali inuersione Episcopus peccet mortaliter? Ex p. 12. tr. 1. Rel. 69.

§. 1. **Q**uoad primum, difficultas procedit in sententia Isamberti, & aliorum asserentium, vinctiorem Chriftmaticam esse de substantia Consecrationis, & hoc non obstante, puto in tali casu Consecrationem Episcopalem esse validam. Probatum à fortiori, nam si Sacerdos in Missa prius consecraret Sanguinem, & postea Corpus Christi, peccaret quidem mortaliter, sed consecratio esset valida, vt rectè obseruat, & docet Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 85. sect. 2. & Aueria de Sacrific. quest. 115. sect. 26. & post illos Pater Quartus in Rubr. Missalis, quest. Proœmiss. §. punct. 6. quod idem dico de Episcopo in ordinatione Subdiaconi tradente prius Calicem, & Patenam, & postea librum, & sic in ordinatione Diaconi. Et hanc doctrinam pulchrè confirmat Pater Amicus in Cursu Theologico tom. 7. disp. 2. sect. 4. num. 51. vbi sic ait: [Quod autem possit prior potestas conferri sine posteriori, patet tum in Presbyteratu in quo potestas conficiendi Corpus, & Sanguinem Christi conferri potest, non collata potestate absoluendi à peccatis: tunc etiam in Diaconatu; eademque ratio est de Subdiaconatu: potest enim tum Diacono conferri potestas ministrandi in Altari non collata potestate legendi Euangelia, quam Subdiacono potestas tractandi sacra Vasa non collata potestate legendi Epistolas. Quin addo in Diaconatu, & Subdiaconatu conferri posse posteriorem potestatem non collata priori. Colligo ex præcitato cap. Presbyter, in quo Pontifex præcipit vt si in Ordinatione Diaconi omissa sit manus impositio non debeat totus Ordo iterari, sed solum statuto tempore cautè supplendum quod per errorem omissum fuit. Supponit igitur Pontifex validè collatam fuisse posteriorem potestatem legendi Euangelia absque priori, quæ datur per impositionem manus Episcopi: alioqui non sat fuisset supplere solum manus impositionem, sed etiam reiterare Euangeliorum traditionem, si hæc validè conferri non potuisset, non collata priori. Hæc tamén doctrina non verificatur de Presbyteratu, cuius licet prior potestas conferri possit sine posteriori, vt ex eodem cap. Presbyter constat, non tamen contra conferri potest posterior absque priori. Cuius ratio est, quoniam potestas supra Corpus mysticum Christi supponit potestatem supra verum Corpus eiusdem.] Hucvique Amicus confirmans superius à nobis dicta.

2. Sed difficultas est, an in tali inuersione Episcopus consecrans peccet mortaliter, & videtur, secluso scandalo, & contemptu, peccare tantum venialiter. Probatum quia in tali inuersione non variatur substantia consecrationis Episcopalis, sed tantum modus. Ergo non adest, nisi culpa venialis, sicut qui recitaret paruas horas ante matutinum non peccaret, nisi venialiter; nam in tali variatione tollitur tantum modus & non substantia præcepti, vt etiam accideret in Ieiunio, si quis mane fumeret collationem serotinam, & postea in nocte cenaret. Adde quod dicti ritus in Consecratione Episcopi non videntur habere connexionem inter se, nec Ordinationem, ac relationem vnus ad alterum, & sat ego dicerem de Episcopo ordinante Subdiaconum & Diaconum, si adhiberet inuersionem in porrigendis instrumentis. Verum quia pro firmanda hac sententia nullum habeo Authorem, & ego nolo esse primus ad illam docendam, ideo tu Lector cogita; & quidem me nimis vrgent in contrarium verba Cast Pal. tom. 4. tr. 18. punct. 4. n. 11. vbi sic ait: [At si mutatio valorem Sacramenti non impedit, alicui videri posset non esse graue, sed solum leue peccatum ea mutatione vti, quia est accidentalis

mutatio. Sed omnino tenendum est per se, & seclusa necessitate mortale peccatum esse, quia est saltem contra præceptum Ecclesiæ in Christi institutione fundatum, Ecclesia namque præscribens modum in administratione Sacramentorum illum seruandum præcipit, aliàs in re ita graui, qualis est modus ministrandi Sacramenta, nihil firmum esset, si fideles obligati non essent vnicum, & vniformem modum seruare.] Ita Paluas; ideo, vt dixi, tu cogita.

RESOL. LXX.

An relinquere aliquem ritum in Consecratione Episcoporum, sit tantum peccatum veniale ratione paruitatis materie?

Et quid, si absque Mishra Episcopus ministraret Sacramentum Confirmationis? Ex part. 12. tr. 1. Rel. 70.

§. 1. **P**Ax Iordanus tom. 1. lib. 5. tit. 2. num. 2. obseruat ex Abbate Burzio, & aliis factos Ritus Consecrationis Episcopalis alios esse substantiales, quorum omissio irritam reddat consecrationem, neque suppleri possunt, sed ex integro repetendi sunt; alij solemnes dicuntur, qui non inuadunt ordinationem, sed suppleri omnino debent aut per Papam dispensari. Nonnulli verò sunt dubij, an sint substantiales, nec ne, & tunc sit consecrationis iteratio. Ceteri honesti reputantur leues, quorum omissio, nec reiterationem, nec supplementum requirit, quamvis tutius sit supplere. Ita Iordanus. His suppolitus credo non dari paruitatem materie in sequentibus: vt v. g. Primò in impositione Codicis Euangeliorum super ceruicem, & scapulas ordinandi, & in ipsa libri traditione dicendo, *Accipe Euangelium*, &c. Secundo in impositione manuum trium Episcoporum super caput Ordinandi, dicendo, *Accipe Spiritum sanctum*, &c. Tertiò in numero trium Episcoporum. Quarto in vinctiōne chrismatica manuum, & capitis. In his enim, & simili bus omissione, quidquid sit de validitate consecrationis, puto semper adesse peccatum mortale.

2. Difficultas est de quarto genere Rituum, de quibus Iordanus, vbi supra num. 52. sic ait: [In Episcopi vero consecratione inter leuia, & honesta celebrantur traditio baculi Pastoralis, Annuli, Mishra, Chirothecarum, Osculi pacis, Intronizatio, & sollemnis per Ecclesiam benedictio, & his similia, quæ omitti quidem non debent, sed omissa non irritant, nec de honestate repeti debent secundum prædicta.] Italis sed vt verum fatear, quoad traditionem Annuli, & Baculi Pastoralis habeo aliquam difficultatem, nam Nicolaus Isambertus in 3. part. tom. 3. de Sacramento Ordinis, disp. 3. art. 4. putat traditionem Annuli, & Baculi esse materiam substantialem consecrationis; ergo in omissione istorum instrumentorum non potest dari paruitas materie.

3. Adde, quod per traditionem Annuli significatur coniugium spirituale initum inter Episcopum & Ecclesiam, & ideo non excusatur de peccato mortali eius omissio.

4. Paruitatem materie constituentis tantum peccatum veniale, reducendam forsitan esse ad omissionem vnus interrogationis Episcopo faciendæ, vel omissionem Chirothecarum, vel Sandalium, vel Pluvialis; pertinent enim ad ornamenta, sed non omnia simul, & collectiue omitti debent, & secluso scandalo, ac contemptu.

5. Si autem idem dicendum est de Mishra nego, & ideo aibi probaui Episcopum ministrantem Sacramentum Confirmationis absque Mishra peccare mortaliter, & idem postea, me tamen non citato, docuit Paluas